

Studieplan 2010/2011

Grunnskolelærerutdanning 5. - 10. trinn, campus

Studiepoeng: 240

Studiets varighet, omfang og nivå

Grunnskoleutdanningen er fireårig og gir tilsammen 240 studiepoeng (sp)

Innledning

Kunnskapsdepartementet har fastsatt nasjonale rammer for de nye grunnskolelærerutdanningene. Lærerutdanningsinstitusjonene er ansvarlige for å utvikle utdanningene i tråd med de nasjonale rammene. Hver grunnskolelærerutdanning skal ha en programplan som inneholder bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæringen, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger.

Programplan for grunnskolelærerutdanningen for 5.-10. trinn ved Høgskolen i Hedmark bygger på følgende nasjonale grunnlagsdokumenter:

- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.- 7. trinn og 5.-10. trinn
- Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn
- St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen*
- Lov om universiteter og høyskoler
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet
- Forskrift til opplæringslova, kap 14 om krav til kompetanse for lærere
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning
- Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

I det nasjonale samarbeidet om grunnskolelærerutdanningene er landet delt inn i regioner. Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Oslo samarbeider innenfor region Oslo Nord. Høgskolene har begge valgt en flerkulturell profil på utdanningene, samarbeider om fagtilbud og legger til rette for studentmobilitet.

Læringsutbytte

Høgskolen i Hedmark skal utdanne engasjerte og kvalifiserte lærere som er spesialiserte mot undervisning for 5.- 10. trinn og er etterspurte til lærerstillinger. Å være lærerutdannet fra Høgskolen i Hedmark skal være et sikkert kvalitetstegn.

Høgskolen i Hedmark

I grunnskolelærerutdanningen for 5. - 10. trinn legger høgskolen særlig vekt på

- at alle fagene er profesjonsrettede lærerutdanningsfag som er forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt miljø
- et nært samspill med praksisfeltet og et tydelig profesjonsperspektiv
- et flerkulturelt perspektiv på undervisning og læring
- grunnleggende ferdigheter, språk og læring
- etisk bevissthet og kritisk refleksjon

I tråd med høgskolens strategiske plan legges det også vekt på å utvikle studentenes endrings- og utviklingskompetanse.

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 5.- 10.trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Kunnskap

Kandidaten

- har solide faglige og fagdidaktiske kunnskaper i fagene som inngår i utdanningen og kunnskap om fagene som skolefag og forskningsfag
- har kunnskap om arbeid med videreutvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnetrinn til ungdomstrinn og ungdomstrinn til videregående opplæring
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger

- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 5.–10. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer
- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket

innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 5.- 10.trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Målgruppe

Alle som ønsker å kvalifisere seg for lærerstilling på 5.-10. trinn

Opptakskrav fritekst

Undervisnings- og læringsformer

Se programplanen

Vurderingsformer

Vurderingsform er beskrevet under hvert emne

Internasjonalisering

Det vil bli lagt til rette for internasjonalt semester i vårsemesteret i tredje - eller fjerde studieår. Høgskolen har avtaler med en rekke lærerutdanningsinstitusjoner i andre land, og det vil være muligheter for studenter å søke om å ta deler av studiet ved institusjoner som høgskolen har avtaler med. Høgskolen vil i samarbeid med samarbeidende institusjoner i utlandet, utarbeide ulike studietilbud for studenter som velger bestemte studiefagskombinasjoner i sitt fjerde studieår, og for studenter i tredje studieår som ønsker å skrive sin bacheloroppgave i tilknytning til bestemte fag.

Studenter som søker om å ha et internasjonalt semester som en del av sin grunnskolelærerutdanning, må i løpet av studiet ha fulgt normal studieprogresjon og ha bestått tidligere eksamener og praksis.

Internasjonaliseringen vil også synliggjøres ved at deler av pensum i utdanningen vil omfatte faglitteratur på engelsk.

I høgskolens internasjonale arbeid legges det også til rette for at internasjonale grads- og utvekslingsstudenter tas opp på høgskolens studieprogram. Avdelingen på Hamar har blant annet norskkurs for internasjonale studenter, og årsstudium i norsk språk og kultur for internasjonale studenter. Det vil bli arbeidet med hvordan dette og andre internasjonale studietilbud kan bidra til internasjonalisering hjemme tilknyttet grunnskolelærerutdanningene.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Se programplanen og planen for praksisopplæring

Emnetabell

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Pedagogikk og elevkunnskap 1](#)
15 studiepoeng
- [Matematikk: Emne 2](#)
30 studiepoeng
- [Norsk: Emne 1 - Ungdommers tekstkulturer](#)
15 studiepoeng
- [Norsk: Emne 2 - Lesing og skriving](#)
15 studiepoeng
- [Matematikk: Emne 1](#)
15 studiepoeng
- [Norsk: Emne 3 - Språklig fordypning](#)
15 studiepoeng
- [Matematikk: Emne 3](#)
15 studiepoeng
- [Norsk: Emne 4 - Fordypning i fiksjon](#)
15 studiepoeng
- [Pedagogikk og elevkunnskap 2](#)
15 studiepoeng
- [Pedagogikk og elevkunnskap 3](#)
15 studiepoeng
- [Pedagogikk og elevkunnskap 4](#)
15 studiepoeng

Emneoversikt

2PEL5101-1 Pedagogikk og elevkunnskap 1

Emnekode: 2PEL5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser og utfordringer i læringsarbeidet for ulike

grupper av elever

- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering

- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene.

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

Innhold

- Læringsmiljø

- Klasseledelse
- Kontaktlæreren
- Relasjoner mellom lærer-elev
- Eleven som aktør
- Gruppeprosesser og kommunikasjon
- Veiledning

- Generell didaktikk

- Grunnleggende didaktiske begreper:
Mål, innhold, arbeidsmåter og vurdering
- Sammenhengen mellom didaktiske begreper
- Innføring og bevisstgjøring i observasjon og observasjonsverktøy
- Bruk av digitale verktøy

- Læring og utvikling

- Læringsteori

- Motivasjon
- Utvikling av grunnleggende ferdigheter
  - Læreplanarbeid
- Læringsplanen som styringsinstrument
- Realisering av mål og intensjoner

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre grupper/basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer hovedsaklig i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Noe nettbasert undervisning vil kunne forekomme.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Studiet inneholder obligatoriske arbeidskrav og frammøte som er nærmere beskrevet i semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminarer. Det er studentenes ansvar å tilegne seg pensum.

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner

Det blir ved oppstart av hvert semester delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Her vil det komme en detaljert oversikt over organisering, aktuelt pensum og innleveringsoppgaver.

Praksis

Pedagogikk og elevkunnskap og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for

etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i pedagogikk og elevkunnskap. Det er viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene ved Høgskolen og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i eget studiefag (norsk/matematikk)

Vurderingsordning

En 4 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen skal ha fokus på lærerens tilrettelegging for elevens læring og utvikling.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-2 Matematikk: Emne 2

Emnekode: 2MA5101-2

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

Høgskolen i Hedmark

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov

- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Statistikk, sannsynlighet, kombinatorikk og forskningsmetodeEn matematikklærers nødvendige modne forståelse av statistikk, sannsynlighetsregning og kombinatorikk i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av statistikk og sannsynlighet i grunnskolen
- Sannsynlighetsbegrepets historie
- Statistikk og sannsynlighetsregning utover grunnskolens pensum som grunnlag for kvantitativ forskningsmetode
- Algebra og funksjonerEn matematikklærers nødvendige modne forståelse av funksjoner i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av funksjoner i grunnskolen
- Funksjonsbegrepet og dets historie
- Algebra utover grunnskolens pensum for å gi faglig overblikk og se linjer til videregående skolens matematikk
- Matematiske modeller
- Funksjoner knyttet til vekst og periodisitet som faglig overbygning til funksjoner og algebra i grunnskolen

- Elev- og lærerferdigheter i matematikkPedagogisk programvare i matematikk
- Arbeidsformer, klasseledelse og motivasjon
- Kommunikasjon i matematikkfaget
- Ferdigheten å regne i andre fag
- Lokalt læreplanarbeid
- Matematikken på de ulike trinn i grunnskolen og videregående skole
- Overgangen barnetrinn/ungdomstrinn og ungdomstrinn/videregående skole

- Forskning og teoretiske perspektiverSammenhenger og forskjeller mellom hverdagsspråk og matematisk språk
- Representasjoner – samme matematiske ideer uttrykt på ulikt vis
- Forholdet mellom matematikk og virkelighet
- Matematikkens betydning for deltagelse i et demokratisk samfunn

- Nasjonale og internasjonale undersøkelser
- Kvalitativ og kvantitativ forskningsmetode

Organisering og arbeidsformer

Se under emnebeskrivelse 1

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i eget studiefag

Digital ferdighet i matematikk

Vurderingsordning

En individuell skriftlig seks timers eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 50 % av endelig karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler til eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- 8 A4-sider med håndskrevne notater
- Lommeregner av valgfri type
- PC

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-1 Norsk: Emne 1 - Ungdommers tekstkulturer

Emnekode: 2NK5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet rammeplanen omtaler. I den enkelte modul finner man et utvalg av de læringsmål rammeplanen fastsetter. I tillegg kommer enkelte læringsmål knyttet til fagets profilering og innretning ved Høgskolen i Hedmark. Disse er kursivert.

Kunnskaper

Studenten

- *har kunnskap om hva barn og unge fra 5.-10. trinn leser og verdsetter av skjønnlitteratur og saktekst i skolen og på fritiden*
- *har kunnskap om barn og unges bruk av nettets ulike ressurser*
- *har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allerede har tilegnet seg grunnleggende lese- og skriveferdigheter*
- *kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver*
- *har kunnskaper om hvordan elever på 5.-10. trinn skriver – i noen utvalgte sjangre*
- *har kunnskap om hva som skjer når en tekst overføres fra ett medium til et annet*
- *har god kunnskap om relevante teorier innen muntlig opplæring*

Ferdigheter

Studenten

- *kan legge til rette for at elever får lese et bredt utvalg litteratur, også saktekster i tradisjonelle og moderne medier, at de utvikler leselyst og gode lesestrategier og blir stimulerte til videre lesning*
- *kan bruke varierte estetiske arbeidsmåter for økt litteraturforståelse og glede hos elevene*
- *kan stimulere elevenes estetiske sans*
- *kan ta i bruk ulike digitale verktøy i undervisningen og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster*

Høgskolen i Hedmark

- kan lese, analysere, tolke og vurdere sammensatte tekster, se dem i et historisk perspektiv og sette de inn i en større kulturell og offentlig sammenheng

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilrettelegge for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke elevenes identitet

og oppfordre dem til aktiv deltakelse i det offentlige livet

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 5.-10. trinn og begrunne faglige valg
- kan ta i bruk faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- er en sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk

Innhold

- Et utvalg nyere skjønnlitteratur for mellomtrinnslesere, ungdom og unge voksne. I dette utvalget inngår flere sjangere – både fra den litterære tradisjonen og fra populær-kulturen
- Et utvalg film og PC-spill

- Et utvalg elevtekster

- Et teoripensum

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystem Fronter brukes gjennom hele studiet. Modulen har obligatoriske arbeidskrav, som studentene må ha bestått for å gå opp til eksamen. Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer

informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglige fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen på fem timer. Besvarelsen skal være på bokmål. Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ordlister er eneste tillatte hjelpemiddel på eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-2 Norsk: Emne 2 - Lesing og skriving

Emnekode: 2NK5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet som rammeplanen omtaler. I det enkelte emnet finner man et utvalg av læringsutbyttet rammeplanen fastsetter.

Kunnskaper

Studenten

- har bred kunnskap om relevante teorier om lesing, skriving og lese- og skriveopplæring
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skriving kan ha for elevenes utvikling og læring
- har bred kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har utvidet innsikt i hvordan elever på ungdomstrinnet kan videreutvikle skriveferdighetene sine, både elever med norsk som førstespråk og norsk som andre- språk
- har omfattende kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensatte tekster, fiksjonstekster og sakprosaetekster i ulike sjangre, og tekster fra eldre og nyere medier

Ferdigheter

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæring og skriftforming fra 5. til 10. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andre-språk, og for elever som skriver på bokmål og elever som skriver på nynorsk
- kan legge til rette for at elevene får skrive sakpregede tekster og fiksjonstekster av ulikt slag
- kan rettlede elever i ulike former for muntlig og skriftlig argumentasjon

Høgskolen i Hedmark

- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan sette i gang, rettlede og vurdere muntlig, skriftlig og sammensatt tekstproduksjon hos elever på ungdomstrinnet og grunnleggende karakterene en setter
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpasset opplæring og oppdage lese- og skrivevansker

Generell kompetanse

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 5. til 10. trinn og begrunne faglige valg
- kan ta i bruk faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- er en sikker muntlig språkbruker og stø i bokmål og nynorsk

Innhold

Innholdet i emnet skal gi kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med målformuleringene. Ulike teksttyper blir presentert, for eksempel et tekstutvalg hentet fra læreverket i norsk for mellom- og ungdomstrinn, sakprosa-tekster av flere slag, et kompendium med tekster produsert av elever og et lite utvalg skjønnlitteratur.

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga varer fra midten av november til slutten av februar, og består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystemet Fronter brukes gjennom hele studiet. Inkludert i emnet er det også et introduksjonskurs i fagskriving og et kurs i nynorsk praktisk språkbruk. På nyåret arrangeres et obligatorisk seminar med tema grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving.

Emnet har arbeidskrav, som studentene må ha godkjent for å gå opp til eksamen.

Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktisk fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen.

På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget i et profesjonsseminar. Deltakelse på slike profesjonsseminar er obligatorisk.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i norsk

Vurderingsordning

Eksamensarbeidet består av en innleveringsmappe bestående av de to fagtekstene en har levert som obligatoriske arbeidskrav, og et refleksjonsnotat knyttet til arbeidet med disse to fagtekstene. Eksamensmappen teller 25 % av endelig karakter i faget, og vurderes med graderte karakterer fra A – F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-1 Matematikk: Emne 1

Emnekode: 2MA5101-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

Høgskolen i Hedmark

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov

- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Begynneropplæring i algebra Elev- og lærerperspektiv på den grunnleggende opplæring i algebra mot slutten av barnetrinnet og begynnelsen av ungdomstrinnet
- Figurtall, konkrete og elevaktive arbeidsformer i algebralæringen
- Nødvendig matematisk kunnskap for læreren i begynnende algebraopplæring

- Geometri og måling En matematikklærers nødvendige modne forståelse av geometri og måling i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av geometri og måling i grunnskolen
- Trigonometri, vektorregning og kongruensavbildninger som faglig overbygning til plangeometri og måling i grunnskolen

- Teorier om læring og undervisning Kognitive læringsteorier
- Sosiokulturelle teorier

- Elev- og lærerferdigheter i matematikk Problemløsning og utforskende aktiviteter
- Læring knyttet til fysisk aktivitet
- Bruk av visualisering og konkrete
- Kalkulator, regneark og dynamisk geometriprogram
- Grunnleggende ferdigheter i matematikk

Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning

Organisering og arbeidsformer

Studiet består av individuelt arbeid, arbeid i basisgrupper, lærerledet undervisning, forelesninger, klasseundervisning/regnegrupper og seminarer. I tillegg vil det kunne gis repetisjonskurs.

Semesterplaner og arbeidsprogrammer

Høgskolen i Hedmark

Det blir ved oppstart av hvert semester delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtalene på profesjonsseminarene etter praksisperiodene.

Det IKT-baserte studiestøttesystem Fronter vil bli brukt til distribusjon av fagmateriale og til å gi oppgaver og motta besvarelser. Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset.

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Arbeidsmåter og læremidler

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
Bruk av visualisering og konkrete

Vurderingsordning

En individuell muntlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen tar utgangspunkt i mappearbeidene, men kandidaten må svare for hele pensum i emnet. Tillatt hjelpemiddel er PC tilknyttet internett.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-3 Norsk: Emne 3 - Språklig fordypning

Emnekode: 2NK5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

De sentrale ferdighetsmåla i dette studieemnet er for det første å få studentene til å bli sikre og funksjonelle skrivere i begge målformer, og for det andre å vise at tekstskaping kan skje både rent skriftlig, muntlig og som sammensatt tekst som består av en skriftekst med lyd/bilde.

Kunnskaper

Studenten har

- bred kunnskap om språket som system og språket i bruk
- kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- god innsikt i språklige endringsprosessar i fortid og samtid
- god innsikt i talemålsvariasjon i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- inngående kunnskap om norsk språkhistorie etter 1800 og om gjeldende normering av bokmål og nynorsk
- kjennskap til det språk som ungdom bruker

Ferdigheter

Studenten

- har retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan å legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan å legge til rette for og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevene

Generell kompetanse

Studenten

- sikker muntlig språkbruker og sikker i skriftnormalene for norsk

Innhold

kunnskaper i norsk grammatikk og undervisningsmetodikk knyttet til dette emnet

-språkvariasjon i norsk skriftlig og norsk muntlig, i fortid og nåtid, og undervisningsmetodikk knyttet til disse emnene

-generelle betraktninger om didaktikk og metodikk i språklige emner på mellom- og ungdomstrinnet

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av forelesninger i storgruppe og mer studentaktive arbeidsformer i grupper. IKT-baserte studiestøttesystem Fronter brukes gjennom hele studiet. Deler av undervisninga har obligatorisk frammøte. Dette framkommer i semesterplanen. Emnet har arbeidskrav som studentene må ha godkjent for å gå opp til eksamen. Studentene får veiledning, individuelt eller i gruppe, på disse arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret første studieår:

Overordnet tema: Grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Lokalt læreplanarbeid, skolens planer for arbeidet med å utvikle de grunnleggende ferdighetene hos elevene

Fagdidaktiske fokuspunkter: De grunnleggende ferdighetene i studiefaget norsk

Vurderingsordning

Skriftlig eksamen på fem timer. Målformen er nynorsk. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget og vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatt hjelpemiddel: Ordliste

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA5101-3 Matematikk: Emne 3

Emnekode: 2MA5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på trinn 5-10, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, algebra og funksjoner
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold på de ulike trinnene i grunnskolen og i videregående skole, og om overgangene mellom trinnene i grunnskolen og ungdomstrinn/videregående skole
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har innsikt i og erfaring med bruk av ulike læremidler, både digitale og andre, og muligheter og begrensninger ved slike læremidler
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av funksjons- og sannsynlighetsbegrepet
- har kunnskap om matematikkdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barne- og ungdomstrinnet
- har undervisningskunnskap knyttet til ulike matematiske bevis- og argumentasjonsformer, og erfaring med matematiske teoribygninger innen for eksempel geometri, trigonometri, algebra, kombinatorikk og sannsynlighetsteori
- har god kunnskap i matematisk analyse, inkludert derivasjon, integrasjon, differensialligninger

Høgskolen i Hedmark

og enkle matematiske modeller, og kan relatere disse begrepene til det matematikkfaglige innholdet i trinn 5-10

- har kunnskap om den matematiske oppdagelsesprosessen: eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse og falsifisering, generalisering, og om hvordan legge til rette slik at elever kan ta del i denne
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever på trinn 5-10, med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
  - har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
  - kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
  - kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
-
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer, og begrunne vurderingene
  - kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
  - kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
  - kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker
  - kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 5-10
  - kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
  - kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
  - kan bidra i lokalt læreplanarbeid
  - kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
  - kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn
- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Temaer fra ulike kulepunkter vil integreres i samme undervisningssekvens der det er naturlig. Et avgjørende poeng er at studentene kan se helhet og sammenheng i faget.

- Vurdering og tilpasset opplæring Ulike former for kartlegging og vurdering av matematikkunnskaper og måloppnåelse
- Matematikkvansker og matematikkmeistring
- Tilpassing av matematikkundervisning i forhold til forskjeller som kjønn, kulturell bakgrunn, interesser og ulike måter å lære på
- Tallforståelse og regning En matematikklærers nødvendige modne forståelse av tall og regning i grunnskolematematikken
- Læring og undervisning av tall og regning på 5. – 7. trinn i grunnskolen

- Tallteori og matematikkens egenart Tallteori som eksempel på matematisk teoribygning
- Eksperimentering, hypotesedannelse, begrunnelse, falsifisering og generalisering i matematikken
- Elevers læring av argumentasjon og bevis

- Matematisk analyse og læring av funksjoner Matematisk analyse som dypdykk i matematikk utover grunnskolens pensum
- Betydningen av matematisk analyse i modellering av fenomener i natur og samfunn
- Sammenhenger mellom matematisk analyse og grunnskolens matematikk
- Matematikdidaktisk forskning om læring av funksjoner

Organisering og arbeidsformer

Se under emnebeskrivelse 1

Praksis

Matematikk og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første studieår. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer

fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksis. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret andre studieår:

Overordne tema: Elevmangfoldet i et flerkulturelt samfunn

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn.

Fagdidaktiske fokuspunkter: Tilpasset opplæring i faget

Matematikkdidaktisk forskning

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret andre studieår:

Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer

Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i faget

Det flerkulturelle perspektivet i matematikken

Vurderingsordning

En individuell skriftlig fem timers eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler til eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- 8 A4-sider med håndskrevne notater
- Lommeregner av valgfri type
- PC

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK5101-4 Norsk: Emne 4 - Fordypning i fiksjon

Emnekode: 2NK5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I tråd med fagets rammeplan omtales læringsutbyttet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, men det er det samlede norskfaget på fire moduler som gir det læringsutbyttet rammeplanen omtaler. I den enkelte modul finner man et utvalg av de læringsmål ramme-planen fastsetter.

Kunnskap

Studenten

- har utvidet innsikt i hvordan gutter og jenter på ungdomstrinnet kan motiveres til lesing og til å videreutvikle deres leseforståelse og lesestrategier. Dette gjelder både elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskaper om ulike teoretiske perspektiv og retninger i arbeidet med å forstå litteratur
- har god litteraturhistorisk oversikt og kunnskaper om sentrale verk i norsk fiksjonslitteratur og sakprosa og kjennskap til teorier om sammensatte tekster

Ferdigheter

Studenten

- kan legge til rette for at elever får lese et bredt utvalg litteratur, også saktekster i tradisjonelle og moderne medier, at de utvikler lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulert til videre lesning
- kan analysere, tolke og vurdere tekster og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måter
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhold i samtalen med hensyn til kjønn, alder, kunnskaper og kulturell bakgrunn hos mottakerne
- kan sette sentrale norske tekster og et utvalg samiske tekster i oversettelse inn i en historisk sammenheng og se dem i lys av nordisk og annen internasjonal litteratur
- kan rettlede elever i bruken av litteraturfaglig kildemateriale

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere norskfaget og egen praksis som norsklærer og begrunne vurderingene
- har innsikt i norskfaget ut fra forskning og i forhold til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut fra slike perspektiv på faget
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg, skaffe seg kunnskaper og forberede seg på aktiv deltakelse i det offentlige rom og i samfunnet som et hele

kan se faget i et større dannelsesperspektiv og undervisningen som en del av opplæringen i et aktivt deltakerdemokrati

Innhold

10 romaner

Et utvalg noveller og korttekster

Poetiske tekster

Teoristoff: Ca 700 sider

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av storgruppeundervisning og undervisning i mindre grupper.

Emnet har obligatoriske arbeidskrav, som må være godkjent for å gå opp til eksamen. Studentene har anledning til å få rettleiing, individuelt eller i gruppe på arbeidskravene.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodene.

Praksis

Faget norsk og praksisopplæringen vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre. Fagdidaktisk fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i norskfaget.

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret andre studieår:

Overordne tema: Elevmangfoldet i et flerkulturelt samfunn

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn.

Fagdidaktiske fokuspunkter: Tilpasset opplæring i faget

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret andre studieår:

Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer

Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i faget

Vurderingsordning

Muntlig eksamen der to og to studenter først får samtale om et relevant fagstoff, deretter vil de bli eksaminert om samtalen eller annet relevant stoff i pensum. Eksamen vurderes individuelt med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-2 Pedagogikk og elevkunnskap 2

Emnekode: 2PEL5101-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediesamfunn
- har kunnskap om verdier, interesser og normer i ulike ungdomskulturer og den betydning dette har for ungdoms identitet
- har kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter støtter opp under elevenes forståelse av egne læringsprosesser og blir viktige redskap i elevenes strategier for læring
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringsreguleringene som gjelder elever og deres rettigheter

Ferdigheter

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan bidra til at alle elever får utvikle sine grunnleggende ferdigheter i muntlig, lesing og skriving for å gjøre dem i stand til å møte skolens og samfunnets utfordringer
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer i relasjon til elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

Innhold

- Sosialisering
- Identitetsutvikling
- Kjønn
- Oppvekstmiljø
- Jevnaldersperspektivet
- Medias påvirkning på barn og ungdom
- Barne- og ungdomskultur

- Sosial klasse
  - Flerkulturelt perspektiv
    - Tilpasset opplæring og elevers rettigheter
  - Tilpasset opplæring som et overordnet prinsipp
  - Inkluderende læringsmiljø
  - Forholdet mellom individ og fellesskap
  - Elever med særskilte behov
  - Elever med flerkulturell bakgrunn
  - Elever i sorg og krise og vanskelige livssituasjoner
  - Mobbing og konflikthåndtering
    - Læringsprosesser
  - Grunnleggende ferdigheter
  - Læringsteori
  - Utviklingsteori (personlig og sosial utvikling)
  - Læringsstrategier
  - Teamsamarbeid
    - Didaktikk og elevvurdering
  - Kartlegging
- Vurdering for og av læring
- Vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakterer
  - Tilbakemelding til elever (skriftlig og muntlig)
  - Bruk av digitale verktøy i egen undervisning

Organisering og arbeidsformer

Se emne 1

Praksis 2. studieår:

Det vil bli gitt praksisoppgaver i tilknytning til fokusområdene for praksisopplæringen. Mer informasjon blir gitt i semesterplanene. Plan for praksisopplæringen beskriver innholdet i praksisperioden mer detaljert.

Fokusområder for praksisperioden i høstsemesteret andre studieår:

Overordne tema: Elevmangfoldet i et flerkulturelt samfunn

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn.

Fagdidaktiske fokuspunkter: Tilpasset opplæring i faget

Fokusområder for praksisperioden i vårsemesteret andre studieår:

Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer

Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i faget

Vurderingsordning

En muntlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget. Eksamen skal ta utgangspunkt i den individuelle praksisfortellingen og ha fokus på elevens faglige, sosiale og personlige læring og utvikling i teori og praksis.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-3 Pedagogikk og elevkunnskap 3

Emnekode: 2PEL5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1 og 2

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om overgangen mellom barnetrinn og ungdomstrinn og ungdomstrinn og videregående skole
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalt verden
- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

Ferdigheter

Studenten

Høgskolen i Hedmark

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

Generell kompetanse

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalisert samfunn

Innhold

- Skolen som organisasjon
  - Lærerens profesjonelle rolle
  - Skoleutvikling
  - Skolen og samfunnet
  - Kompetanse om overgang til ulike skoletrinn
  - Inkludering i et flerkulturelt fellesskap
  - Inkluderende skole i et flerkulturelt perspektiv
  - Det faglige og det sosiale fellesskapet i skolen
- oppdragelse i et pluralistisk og internasjonalt samfunn

- Samarbeid med

- Hjem
- Kollegaer
- Andre instanser (PPT, barnevern, skolehelsetjeneste, politi, lokalmiljø, lokalt næringsliv etc.)

- Klassen som sosialt system

- Sosial systemteori i en pedagogisk sammenheng
- Pedagogisk analyse
- Sammenhengen mellom sosiale systemer og læringsmiljø

- Dannelse

- Ulike teorier om dannelse
- Demokrati og demokratisk deltakelse
- Etikk og verdivalg

- Skolehistorie

- På vei mot enhetsskolen
- Skolens mandat

Den norske skolen i et internasjonalt perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Se emne 1

Praksis

Fokuspunkter for praksisperioden:

Overordnet tema: Yrkesetikk og verdivalg

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Inkluderende skole i et flerkulturelt perspektiv

Fagdidaktiske fokuspunkter: Fagene bestemmer

Vurderingsordning

Praktisk muntlig eksamen knyttet til eksempler fra pedagogisk teori og praksis. Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL5101-4 Pedagogikk og elevkunnskap 4

Emnekode: 2PEL5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1, 2 og 3

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

Ferdigheter

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

Generell kompetanse

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

Innhold

- Vitenskapsteori
- Samfunnsvitenskap
  - Forskningsmetode
- Kvantitativ metode
- Kvalitativ metode
- Grunnleggende statistikkforståelse
  - utfordringer i grunnskolens virksomhet
- Forsknings- og utviklingsarbeid
- Endrings- og utviklingsarbeid
  - Akademisk skriving

Organisering og arbeidsformer

Se emne 1

Praksis

Fokuspunkter for praksisperioden:

Overordnet tema: Skolen i samfunnet

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Skolen som organisasjon og skoleutvikling

Fagdidaktiske fokuspunkter: Varierte arbeidsmåter i fagene; – entreprenørskap, læringsstrategier

Vurderingsordning

Bacheloroppgave som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap